

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 De Christo mortuo & eius passione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

ARTICVLVS XXII.

Verum aliquo modo corpus gloriosum possit esse simul in eodem loco cum alio corpore.

A raculum, quia remanet alia rō distinctionis in lineis duab. ex diueritate corporum subiectorum, q̄ cōseruant virtute diuina, et remota diueritate situs.

INCIPIT QVODLIBET SECVNDVM.

QVÆSTIO I.

QVÆSITVM est de Christo, de angelis, & de hominibus. Circa Christum quæsitæ sunt duo de passione eius.

¶ Primo, Vtrum in triduo mortis fuerit idem homo in numero.

¶ Secundo, Vtrum quælibet passio Christi sufficeret ad redēptionē humani generis sine morte.

ARTICVLVS I.

Vtrum Christus idem in triduo fuerit homo.

AD PRIMVM sic procedebatur. Vt, q̄ Christus fuit idem hō in triduo. Dicitur. Märth. 12. Sicut fuit Ionas in ventre ceti tribus diebus & tribus noctibus, ita erit filius hominis in corde terræ: sed non fuit alius filius hominis in corde terræ, nisi filius hominis qui loquebatur super terrā, alioqui Christus fuisset duo filii, ergo fuit idem homo in triduo mortis.

¶ Præ. Ionas fuit idē homo in vētre ceti, qui prius fuerat: sed sicut Ionas fuit in vētre ceti, ita Christus in corde terræ, ergo etiam Christus fuit idē homo.

SED CONTRA. Remota forma partis, remouetur forma totius, quæ resultat ex cōpositione formæ & materiæ: sed in triduo mortis anima fuit separata a corpore Christi, ergo deest esse humanitas, nō ergo fuit idem numero homo in triduo mortis.

RESPON. Dicendum, q̄ in Christo fuerunt tres substantiæ: scilicet corpus, anima, & diuinitas: sed corpus & anima fuerunt vnita non solum in unam personam, sed in vnā naturam. Diuinitas aut in natura quidem non potuit vniri nec anime, nec corpori, quia cū sit perfectissima natura nō potest esse pars alicuius naturæ: sed fuit vnita corpori & animæ in persona, in morte autē separata fuit anima a corpore, alioquin nō fuisset vera mors Christi, de cuius rōne est quod separaretur anima a corpore, quod per animam viuificatur: sed diuinitas non fuit separata nec ab anima, nec a corpore, q̄ patet ex symbolo fidei, in quo de filio Dei dicitur, q̄ sepultus est, & descendit ad inferos, corpore autem iacente in sepulcro, & anima ad inferos descendente, non attribuerentur ista filio Dei, nisi hæc duo essent ei, copulata in unitate hypostasis, vel personæ: & ideo de Christo in triduo mortis dupliciter loqui possumus.

Vno modo, quātum ad hypostasim, vel personā, & sic est idem numero simpliciter qui fuit. Aut quātum ad naturam humanam: & hoc dupliciter, uno modo quātum ad totā naturam, quæ humanitas dicitur, & sic Christus non fuit homo in triduo mortis, unde nec idem homo, sed eadē hypostasis. Aut quātum ad partem humanæ naturæ, & sic anima quidē fuit omnino eadē numero, eo q̄ non est trāsmutata secundū substantiam, corpus vero fuit idem numero secundū materiā, sed non secundum formam substantiāle q̄ est anima: nō potest dici quod simpliciter fuerit a idem numero, quia quilibet differentia substantialis excludit idem simpliciter: animatum autē est differentia substantialis,

Art. 77: & ca: 42. 1. & ad q. 50. art. 45. 0.

D. 40.

4. di. 44. q. 2. art. 1. & 2. q. 1. & 2. q. 4. c. 34. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

D. 16.

QVODLIBET. I. ARTIC. I. II. ET III.

substantialis: & ideo mori est corrumpi, non alterari tantum: nec iterum potest dici quod simpliciter non sit idem, uel aliud, quia non est secundum totam substantiam non idem, aut aliud.

Dicendum est ergo, quod fuit secundum quod idem secundum quid non idem: secundum materiam. n. idem, secundum formam uero non idem.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod homo est nomen naturae: sed filius est nomen hypostasis, & ideo magis in triduo mortis Christus potest dici filius hominis quam homo.

AD SECUNDUM dicendum, quod similitudo non attenditur ibi quantum ad omnia, sed solum quantum ad occupationem, nam Christus fuit mortuus in corde terrae: non autem Ionas in uentre ceti.

ARTICVLVS II.

Utrum alia passio Christi sine morte sufficeret ad redemptionem humani generis.

CIRCA secundum sic proceditur. Videtur quod alia passio Christi non sufficeret ad redemptionem humani generis sine morte. Dicitur enim Apo. ad Gal. 2. Si ex lege est iustitia, ergo Christus mortuus est gratis, inutiliter & sine causa: sed si alia passio sufficeret, Christus gratis mortuus esset, sed hoc habet Apostolus pro inconuenienti, ergo alia passio Christi non sufficeret ad redemptionem humani generis.

¶ Præter illud emi dicitur, quod iusto pretio comparatur: sed iustum pretium pro peccato primi parentis quo uenditum est in seruitutem genus humanum, esse non potuit aliud quam uita Christi, quae ualeat omnium hominum uitas, quia per illud peccatum priuatur. Nam per peccatum primi hominis mors in omnes introiuit, ut dicitur ad Ro. 5. ergo non potuisset humanum genus redimi per aliam passionem Christi absque morte.

¶ Præter Greg. dicit in 3. Moral. quod nisi Christus mortem debitam suscepisset, nequaquam nos a morte liberaret. ergo passio alia non sufficeret ad liberationem humani generis sine morte.

¶ Præter Apost. dicit ad Hebr. 10. quod Christus una oblatione consummavit in aeternum sanctificatos, & ideo non est locus secundae oblationi: sed manifestum est quod Christus ante mortem multas passiones sustinuit erudiens, laborans, cõspicius & flagellatus. si ergo istae passiones sufficerent, non obtulisset seipsum ad mortem: obtulit autem seipsum hostiam Deo pro peccatis nostris, ut dicit ad Eph. 5. & hoc per mortem. ergo passio Christi absque morte sufficeret.

SED CONTRA. Iniuria, uel passio alicuius mensuratur ex dignitate personae. Maiorem enim iniuriã patitur rex si pereunatur in facie, quam aliqua priuata persona: sed dignitas personae Christi est infinita, quia est persona diuina, ergo quaelibet passio eius quantumcumque sit minima, est infinita. quaelibet ergo passio eius sufficeret ad redemptionem humani generis, etiam sine morte.

¶ Præter Bernardus dicit, quod minima gutta sanguinis Christi sufficeret ad redemptionem humani generis: potuisset autem aliqua gutta sanguinis Christi effundi sine morte, ergo etiam sine morte potuisset per aliquam passionem humanum genus redimere.

RESPONDEO. Dicendum, quod ad emptionem duo requiruntur, scilicet pretii, & deputatio eius ad aliouid emendum: si enim aliquis det pretium

non æquiualens ad rem aliquam acquirendã, non dicitur esse simpliciter emptio, sed partim emptio partim donatio, pura, si aliquis emat librum qui ualeat viginti libras pro decem libris, partim emerit librum, & partim sibi daretur. Rursus si daret etiam maius pretium, & non deputaret ad emendum, non diceretur emere librum, si ergo loquamur de redemptione humani generis quantum ad quantitatem pretii, sic quaelibet passio Christi etiam sine morte sufficeret ad redemptionem humani generis, propter infinitam dignitatem personae, & sic procedunt duae ultimae rationes: si autem loquamur quantum ad deputacionem pretii, sic dicendum est, quod non sunt deputate ad redemptionem humani generis a Deo patre & Christo aliae passiones Christi absque morte, & hoc triplici ratione. Primo quidem, ut pretium redemptionis humani generis non solum esset infinitum ualore, sed etiam esset eiusdem generis, ut si nos de morte per mortem redimeret. Secundo, ut mors Christi non solum esset pretium redemptionis, sed etiam exemplum uirtutis, ut uidelicet homines non timerent pro ueritate mori, & has duas causas assignat Apostolus ad Hebræos 2. dicens. Ut per mortem destrueret eum qui habebat mortis imperium, quantum ad primum: & liberaret eos qui timore mortis per totam uitam obnoxii erant seruienti, quantum ad secundum. Tertio, ut mors Christi esset etiam sacramentum salutis, dum nos uirtute mortis Christi liberemur peccato, & carnalibus concupiscentiis, & proprio affectui, & hæc causa assignatur 2. Pet. 3. Christus semel pro peccatis nostris mortuus est iustus pro iniustus, ut nos offerret Deo mortificato quidem carne, uiuificatos autem spiritu: & ideo humanum genus non est redemptum per aliam passionem absque morte Christi.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod non sine causa deputata est mors Christi ad redemptionem humani generis, quamuis minor passio sufficeret potuisset, ut dictum est.

AD II. dicendum, quod Christus non soluendo uitam suam, sed etiam quantumcumque passionem patiendo sufficiens pretium exoluisset pro redemptione humani generis, si minor passio ad hoc diuinitus deputata fuisset, & hoc propter infinitam dignitatem personae Christi, ut dictum est.

Aliae duae rationes procedunt ex hoc, quod aliae passiones Christi non fuerunt deputatae ad hoc, quod per eas absque morte Christi redimeret humanum genus.

QVÆSTIO II.

DEINDE quærebatur de angelis. Et primo, quantum ad compositionem ipsorum.

¶ Secundum, quantum ad tempus motus ipsorum.

¶ Circa primum quærebantur duo.

¶ Primum, Utrum angelus substantialiter sit compositus ex essentia & esse.

¶ Secundum, utrum in angelo sit aliud suppositum & natura.

ARTICVLVS III.

Utrum angelus componatur ex essentia & esse.

AD PRIMUM sic proceditur. Vt, quod angelus substantialiter non componatur ex essentia & esse. Essentia enim angeli est ipse angelus, quia quid.